

СУБІНВОЛЮЦІЯ МАТКИ У КОРОВИ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)
Жигало Р. М., здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти 5 курсу ОП «Ветеринарна медицина» (термін навчання – 5 років)
Науковий керівник: **Склярів П. М.**, д. в. н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Актуальність. Відомо, що акушерсько-гінекологічні захворювання істотно впливають на процес відтворення. Одним із стримувальних факторів цього є субінволюція матки – сповільнений зворотній розвиток її до стану, що був у невагітних тварин (Fedonyuk et al., 2021; Chekan et al., 2023).

Це захворювання, здатне призвести до ускладнень, розвитку важкого ендометриту та неплідності (Кошовий, 2004). Через це так важливо вчасно помітити перші симптоми та розпочати своєчасне лікування.

Виділяють три види субінволюції матки, що розрізняються за своєю силою та перебігом:

- легка – у цьому випадку симптоми менш виражені, і орган незабаром повертається до нормального, здорового стану;
- середня – на 2-й день після отелення матка переміщується в черевну порожнину, виділень немає. На 10-ту добу може розвинутися ендометрит;
- тяжка – на 5-й день після отелення виділення темніють, відчувається неприємний запах розкладання. У шийці немає слизової пробки.

Діагностика базується на визначенні характеру лохій, що виділяються з матки, спостереженні за загальним клінічним станом тварини та результатах ректального дослідження матки та яєчників. Не є проблемою постановка діагнозу на пізніх стадіях розвитку хвороби, але встановити точну форму на ранніх стадіях може лише спеціальне дослідження та аналіз лохій у лабораторії (Кошовий, 2004; Стравський & Охрим, 2010). Тому, при виявленні будь-яких порушень у ході родів рекомендується відразу звертатися до спеціалістів для встановлення діагнозу.

Головне завдання при виявленні хвороби – це якнайшвидше відновлення тонусу та функцій матки, стимуляція регенерації тканин та недопущення розвитку ендометриту, здатного призвести до неплідності. З цією метою застосовують як стимулюючі, так і симптоматичні засоби.

Метою роботи був аналіз клінічного випадку субінволюції матки у корови.

Матеріали і методи. Дослідження проводили в умовах приватного сектору Соборного району міста Дніпро.

Об'єктом досліджень була корова із субінволюцією матки, предметом – діагностика та лікування.

У ході проведення досліджень користувалися загальноприйнятими клінічними методами.

Інтровіт вводили підшкірно, у дозі 7 мл, 1 раз на 7 діб, 3 рази.

Порожнину матки промивали 0.02% розчином фурациліну на 2-й день.

Окситоцин вводили внутрішньом'язово, по 8 мл (40 ОД), 4 дні підряд. В перший день за 12 годин до окситоцину вводили внутрішньом'язово синестрол (1% розчин), у дозі 4 мл. Потім робили перерву на 2 дні і ще раз вводили окситоцин у такому ж дозуванні. Введення тономоторних препаратів чергували з ректальним масажем матки.

Протягом 3 днів вводили внутрішньовенно розчини глюкози (40 %) і кальцію хлориду (10%) – по 200 мл та 100 мл відповідно.

Біцилін-3 вводили внутрішньом'язово, одноразово, по 1200000 ОД.

З метою нормалізації умов утримання та годівлі забезпечували тварину активним моціоном та повноцінною годівлею.

Результати. Тварина поступила на лікування з анамнезом хвороби, пов'язаним з тривалим (8 діб) виділенням рідких кров'янистих мас після родів.

При зовнішньому огляді у тварини відмічено виділення із статевої щілини рідкого ексудату неприємного запаху, буро-червоного кольору, що збільшується при лежанні корови. При вагінальному дослідженні встановлено: слизова оболонка піхви та піхвової шийки матки гіперемійована, цервікальний канал відкритий на 1-2 пальця, з каналу шийки матки в порожнину піхви виділяється ексудат сіро-червоного кольору, з неприємним запахом. При ректальному дослідженні встановлено, що матка збільшена до розмірів 2-3-місячної тільності, опущена в черевну порожнину, правий ріг у 5-10 разів більший за лівий, стінка матки витончена, в'яла, при масажі не скорочується, при пальпації флюктує.

На цій підставі поставили діагноз – гостра субінволюція матки.

План лікування передбачав нормалізацію умов утримання та годівлі, застосування вітамінних препаратів, промивання порожнини матки слабкодезінфікуючими розчинами (розчин фурациліну), ректального масажу матки і препаратів, що скорочують матку (окситоцин), антибактеріальних (біцилін-3), дезінтоксикаційних та загальностимуюючих препаратів (розчини глюкози та кальцію хлориду).

Висновки.

Діагноз було поставлено на підставі анамнестичних даних (виділення із зовнішніх статевих органів рідких кров'янистих мас після родів протягом 8 днів) і результатів клінічного дослідження хворої тварини (за піхвового дослідження – гіперемія слизової оболонки піхви та піхвової шийки матки, виділення із шийки матки у піхву ексудату неприємного запаху, буро-червоного кольору; за ректального дослідження – опускання матки в черевну порожнину і збільшення її розмірів і правого рогу, зокрема, витоншення стінки матки, її в'ялість, ригідність та флюктуація при пальпації).

Заходи терапії передбачали нормалізацію умов утримання та годівлі, застосування вітамінних препаратів, промивання порожнини матки слабкодезінфікуючими розчинами, ректального масажу матки і препаратів, що скорочують матку, антибактеріальних, дезінтоксикаційних та загальностимуюючих препаратів.

Лікування, як і прогнозувалось, пройшло успішно, тварина одужала на 8-му добу.

Список використаних джерел:

1. Кошовий, В. П. (2004). Акушерсько-гінекологічна патологія у корів. *Харків: Золоті сторінки*.
2. Стравський, Я. С., & Охрим, С. А. (2010). Діагностично-прогностичне значення вмісту сіалових кислот у крові корів. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького*, 12(2-2 (44)), 315-317.
3. Chekan, O., Dopa, V., Musiienko, Yu., Plyuta, L., & Risovaniy, V. (2023). The course of the postpartum period in cows in the presence of concomitant pathology. *Scientific Horizons*, 26(11), 19-28.
4. Fedonyuk, L., Stravskyu, Y., Khavtur, V., & Sachuk, R. (2021). Prevention of subinvolution of the uterus of cows using acidum succinicum. *ScienceRise: Biological Science*, 2(27), 49-52.